

Obsah

ÚVOD	13
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	15
ČÁST A	
OBECNÁ ČÁST	19
I. ZÁKLADNÍ INSTITUTY PRACOVNÍHO PRÁVA, SOUVISEJÍCÍ S ODMĚŇOVÁNÍM ZA PRÁCI	21
1. Účastníci pracovněprávních vztahů	22
1.1 Zaměstnavatel	22
1.2 Zaměstnanci	24
2. Zastoupení	28
2.1 Podmínky zastoupení	28
2.2 Plná moc	29
2.3 Zastoupení na základě rozhodnutí soudu	30
3. Pracovní poměr	31
3.1 Úkony před vznikem pracovního poměru	31
3.2 Vznik pracovního poměru	37
3.2.1 Pracovní smlouva	37
3.2.1.1 Den nástupu do práce	38
3.2.1.2 Druh práce	39
3.2.1.3 Místo výkonu práce	40
3.2.1.4 Další ujednání v pracovní smlouvě	40
3.2.2 Jmenování	46
3.2.3 Volba	47
3.3 Typy pracovního poměru	48
3.3.1 Pracovní poměr podle doby trvání	48
3.3.2 Vedlejší pracovní poměr, souběžný pracovní poměr, vedlejší činnost	50
3.4 Změny obsahu pracovního poměru	55
3.4.1 Převedení zaměstnance	56
3.4.2 Přeložení zaměstnance	59
3.4.3 Pracovní cesta	61
3.5 Skončení pracovního poměru	62
3.5.1 Základní informace	63

3.5.2	Skončení pracovního poměru dohodou	66
3.5.3	Výpověď	68
3.5.4	Okamžité zrušení pracovního poměru	71
3.5.5	Zrušení pracovního poměru ve zkušební době	73
3.5.6	Skončení pracovního poměru na dobu určitou	74
3.5.7	Skončení pracovního poměru založeného jmenováním a volbou	76
3.5.8	Mzdové (platové) a další nároky spojené se skončením pracovního poměru a při platební neschopnosti zaměstnavatele	77
4.	Pracovní doba a doba odpočinku	82
4.1	Pracovní doba a rozvrh pracovních směn	82
4.2	Pracovní pohotovost	84
4.3	Práce přesčas	87
4.4	Noční práce	89
5.	Překážky v práci	90
5.1	Překážky na straně zaměstnance	90
5.2	Překážky na straně zaměstnavatele	94
6.	Mateřská a rodičovská dovolená	95
7.	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	96
7.1	Dohoda o provedení práce	98
7.2	Dohoda o pracovní činnosti	99
7.3	Odměňování prací konaných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	101
8.	Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů	102
9.	Právní úprava mzdy (platu) v ZPr	105
II.	ZÁKON O STÁTNÍ SLUŽBĚ	107
III.	MZDA, PLAT A JINÉ ODMĚNY ZA PRÁCI	115
1.	Mzda a plat – odměny za práci zaměstnanců v pracovním poměru	115
2.	Jiná plnění poskytovaná v souvislosti s výkonem práce, pracovním poměrem a jeho skončením	117
2.1	Průměrný výdělek a náhrada mzdy (platu)	117

2.2	Cestovní náhrady	119
2.2.1	Náhrady při pracovní cestě	119
2.2.2	Náhrada prokázaných jízdních výdajů	120
2.2.3	Náhrada prokázaných výdajů za ubytování	121
2.2.4	Stravné	121
2.2.5	Náhrada prokázaných nutných vedlejších výdajů	122
2.2.6	Náhrada prokázaných jízdních výdajů za cesty k návštěvě rodiny	122
2.2.7	Náhrady při přeložení a při přijetí	123
2.2.8	Jiné a vyšší náhrady	123
2.2.9	Náhrady při zahraničních pracovních cestách	123
2.2.10	Stravné při zahraničních pracovních cestách	123
2.2.11	Společná ustanovení pro poskytování cestovních náhrad při tuzemské a zahraniční pracovní cestě	124
2.2.12	Náhrady podle NPNVZ	125
2.3	Odměna za pracovní pohotovost	126
2.4	Odstupné	128
2.5	Náhrada za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů zaměstnance	130

ČÁST B

ODMĚŇOVÁNÍ	132
-------------------	------------

I. MZDA V PODNIKATELSKÉ SFÉŘE	133
--------------------------------------	------------

1. Historický vývoj, mzdová reforma v roce 1992, její základní charakteristika, cíle a základní principy zákonné úpravy	133
1.1 Pojem mzdy v historických souvislostech	133
1.2 Pojetí mzdy před mzdovou reformou 1992	134
1.3 Mzdová reforma	135
1.4 Základní principy zákonné úpravy (ZM)	135
2. Odměňování podle ZM	136
2.1 Rozsah působnosti ZM	136
2.2 Pojem mzdy	136
2.3 Jiná plnění v souvislosti se zaměstnáním	137
2.4 Mzda zaměstnance	137
2.4.1 Způsob sjednání (stanovení) mzdy zaměstnanci	138

2.4.2	Stejná mzda za stejnou práci a za práci stejné hodnoty	139
2.5	Ochrana výše mzdy	140
2.5.1	Minimální mzda	140
2.5.2	Minimální mzdové tarify	141
2.6	Mzda za práci přesčas	142
2.7	Mzda a náhrada mzdy za svátek	143
2.8	Mzda za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci	144
2.9	Mzda domácích zaměstnanců	145
2.10	Mzda při vadné práci	145
2.11	Splatnost mzdy	146
2.12	Srážky ze mzdy	147
2.13	Výplata mzdy	148
2.14	Naturální mzda	149
2.15	Mzda při výkonu jiné práce	150
2.16	Odměna za pracovní pohotovost	151
3.	Podnikový mzdový systém a podnikový mzdový předpis	152
3.1	Pojetí podnikového mzdového systému	152
3.2	Vypracování a používání podnikového mzdového systému	154
3.2.1	Přípravná fáze	154
3.2.1.1	Faktory ovlivňující mzdový systém	154
3.2.1.2	Koncepce mzdového systému	158
3.2.2	Tvorba mzdového systému	166
3.2.2.1	Tarifní soustava	166
3.2.2.2	Mzdové příplatky	169
3.2.2.3	Formy mzdy	170
3.3	Podnikový mzdový předpis	175
II.	PLAT VE VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH A SPRÁVĚ	176
1.	Charakteristika a cíle zákonné úpravy platových poměrů zaměstnanců ve veřejných službách a správě	176

2. Plat podle ZPL	178
2.1 Okruh zaměstnavatelů	178
2.2 Okruh zaměstnanců	179
2.3 Prováděcí nařízení vlády	180
2.4 Kolektivní smlouva a vnitřní platový předpis	181
2.5 Rovnost v odměňování mužů a žen za stejnou práci a za práci stejné hodnoty	184
3. Platové poměry zaměstnanců	185
3.1 Pojem platu	185
3.2 Platový tarif	187
3.2.1 Postup zaměstnavatele při obsazování pracovních míst	187
3.2.2 Zařazování zaměstnanců do platové třídy	188
3.2.3 Konstrukce platových tarifů	194
3.2.4 Zařazování zaměstnanců do platového stupně	195
3.2.5 Určení platového tarifu	200
3.3 Příplatek za vedení	204
3.4 Příplatek za zastupování	206
3.5 Osobní příplatek	208
3.6 Příplatek za dělenou směnu	209
3.7 Příplatek za noční práci	210
3.8 Příplatek za práci v sobotu a v neděli	211
3.9 Plat a náhradní volno za práci přesčas	211
3.10 Plat a náhradní volno za práci ve svátek	213
3.11 Souběh příplatků	214
3.12 Zvláštní příplatek	215
3.12.1 Zvláštní příplatek podle NZP	215
3.12.2 Zvláštní příplatek za práce ve směnném a nepřetržitém provozu	216
3.12.3 Specifické zvláštní příplatky	216
3.13 Hodnostní příplatek	217
3.14 Další plat	217
3.14.1 Podmínky pro vznik nároku na další plat	217
3.14.2 Výše dalšího platu	219
3.14.3 Zálohy na další plat	220
3.15 Odměny	222

3.16	Splatnost platu	224
3.17	Srážky z platu	225
3.18	Výplata platu	226
3.18.1	Pravidla pro výplatu platu	227
3.18.2	Platový výměr	228
3.19	Odměna za pracovní pohotovost	229
3.20	Plat při výkonu jiné práce	230
4.	Prostředky na platy a na odměny za pracovní pohotovost	231
4.1	Usměrňování prostředků na platy a na odměny za pracovní pohotovost v organizačních složkách státu, státních fondech a v územních samosprávných celcích	232
4.2	Usměrňování prostředků na platy a na odměny za pracovní pohotovost v příspěvkových organizacích	233
III.	PLAT A DALŠÍ NÁLEŽITOSTI PŘEDSTAVITELŮ STÁTNÍ MOCI, NĚKTERÝCH DALŠÍCH ORGÁNŮ A SOUDCŮ	236
1.	Základní principy právní úpravy	236
2.	Ustanovení úvodní, společná, přechodná a závěrečná	239
2.1	Rozsah působnosti	239
2.1.1	Okruh subjektů	240
2.1.2	Platové instituty a další náležitosti	241
2.2	Plat	242
2.2.1	Výše platu	243
2.2.2	Orgány určené k výplatě platu	245
2.2.3	Splatnost platu	246
2.2.4	Srážky z platu	246
2.2.5	Uplatnění nároku	247
2.3	Další plat	247
2.3.1	Výše dalšího platu	248
2.3.2	Podmínky vzniku nároku na další plat	250
2.4	Náhrady výdajů	253
2.4.1	Druhy náhrad	253
2.4.2	Forma náhrad	254
2.4.3	Výše náhrad	255
2.5	Naturální plnění	257

2.6	Odchodné	261
3.	Plat a další náležitosti jednotlivých představitelů	263
3.1	Poslanci	264
3.2	Členové vlády	266
3.3	Prezident republiky	267
3.4	Soudci Ústavního soudu	267
3.5	Členové, viceprezident a prezident Nejvyššího kontrolního úřadu	268
3.6	Ředitel Bezpečnostní informační služby	268
3.7	Členové, místopředseda a předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání	268
4.	Plat a další náležitosti soudců	269
4.1	Plat	270
4.2	Zápočet dob	285
4.3	Plat při zastupování	291
4.4	Plat při dočasném přidělení a přeložení soudce	293
4.5	Plat za práci přesčas	295
4.6	Další plat	297
4.7	Náhrady výdajů	297
4.8	Naturální plnění	305
IV.	PLATOVÉ POMĚRY STÁTNÍCH ZÁSTUPCŮ	306
1.	Základní principy právní úpravy	306
2.	Plat	307
3.	Zápočet dob	315
4.	Plat při zastupování	322
5.	Plat při dočasném přidělení a přeložení státního zástupce	324
6.	Plat za práci přesčas a odměna za pracovní pohotovost	326
7.	Další plat	328
8.	Splatnost platu, výplata platu, srážky z platu	332
9.	Naturální plnění	333

V. ODMĚŇOVÁNÍ ČLENŮ ZASTUPITELSTEV ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	335
1. Postavení členů zastupitelstev územních samosprávných celků	335
2. Odměny uvolněných členů zastupitelstva	336
3. Odměny neuvolněných členů zastupitelstva	338
VI. ODMĚŇOVÁNÍ DUCHOVNÍCH	340
1. Právní úprava odměňování duchovních	340
2. Základní plat duchovních	340
3. Hodnostní přídavek duchovních	342
4. Odměny za vyšší výkon	342
5. Právní úprava poskytování osobních požitků duchovním	343
VII. ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ODMĚŇOVÁNÍ	344
1. Odměna advokáta	344
2. Odměna notáře a správce dědictví	346
3. Odměna znalce a tlumočníka	347
4. Odměna přisedícího	348
5. Odměna správce konkurzní podstaty, správce podniku a likvidátora a člena orgánu společnosti jmenovaného soudem, nuceného správce a likvidátora investiční společnosti nebo investičního fondu ..	351
6. Odměna auditora a asistenta auditora	352
7. Odměna zprostředkovatele a rozhodce	352
8. Odměna člena znalecké komise	353
9. Odměna člena volební komise	353
10. Odměna patentového zástupce	354
11. Hmotné zabezpečení zaměstnanců v hornictví	355
12. Odměna soudního exekutora	356

ČÁST C

ÚPLNÁ ZNĚNÍ VYBRANÝCH MZDOVÝCH A PLATOVÝCH PŘEDPISŮ	357
Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku	358
Nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě	369
Nařízení vlády č. 333/1993 Sb., o stanovení minimálních mzdových tarifů a mzdového zvýhodnění za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci	371
Zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech	411
Nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací	432
Nařízení vlády č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí	455
Nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád)	547
Nařízení vlády č. 252/1992 Sb., o podmínkách pro poskytování a výši zvláštního příplatku za vykonávání činností ve ztížených a zdraví škodlivých pracovních podmínkách	564
Nařízení vlády č. 447/2000 Sb., o způsobu usměrňování výše prostředků vynakládaných na platy a na odměny za pracovní pohotovost zaměstnanců odměňovaných podle zákona o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech	582

Nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev	586
Nařízení vlády č. 86/1993 Sb., o osobních požitcích poskytovaných duchovním církví a náboženských společností	593
Zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců	600
Zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů	618

ČÁST D

SEZNAM SOUVISEJÍCÍCH PŘEDPISŮ (STAV K 1. 1. 2003)	625
--	------------

ČÁST E

VZORY	630
1. Pracovní smlouva	631
2. Dohoda o změně pracovní smlouvy	633
3. Dohoda o vrácení zálohy na další plat	634
4. Platový výměr	635
5. Plná moc	636
6. Vypovězení plné moci	637
7. Rozhodnutí o přiznání odměny	638
8. Vnitřní platový předpis	638
9. Podnikový mzdový předpis	640
10. Zvýšené stupnice platových tarifů (k 1. 1. 2003)	653
11. Přehled kvalifikačních předpokladů	655